Gemeente Zeewolde

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1

Postbus 1
3890 AA Zeewolde

Telefoon (036) 5229522
Telefax (085) 1108515
E-mail info@zeewolde.nl
Website www.zeewolde.nl

Aan
De gemeenteraad van Zeewolde

Datum

Uw brief/kenmerk

Zaaknummer
00500000044755

Zeewolde

Documentnummer
00500000200280

Contactpersoon
J.P.W. van Veldhoven

Doorkiesnummer

Onderwerp
Heroriëntatietraject 2021

E-mailadres
info@zeewolde.nl

Geachte leden van de raad,

De gemeenteraad heeft de Programmabegroting 2021-2024 in november 2020 structureel sluitend vastgesteld. In de aanbiedingsbrief van de begroting is aangegeven dat in het jaar 2021 een compact heroriëntatietraject op de gemeentelijke begroting gaat volgen met als doel de lastenverzwaring 2021 te verminderen. Met deze raadsbrief wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over het te volgen traject.

Terugkijkend: Programmabegroting 2021-2024

Bij de Programmabegroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad noodzakelijke maatregelen getroffen zodat de (meerjarige) begroting sluitend is. De maatregelen betroffen voornamelijk een verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) en een verhoging van de Toeristenbelasting. Bij het vaststellen van deze begroting heeft de gemeenteraad unaniem een motie aangenomen om de mogelijkheden te onderzoeken om de lastenverhoging te verminderen.

De motie is in lijn met het procesvoorstel wat in de Aanbiedingsbrief in de Programmabegroting 2021-2024 is opgenomen. In het procesvoorstel is voorgesteld om het jaar 2021 te gebruiken voor een heroriëntatie van de gemeentelijke begroting naar de huidige inzichten, behoeften en wensen. Het gaat dan om een afweging tussen de taken die de gemeente moet uitvoeren (wettelijke taken) en de taken die gemeente wil blijven uitvoeren (niet-wettelijke, maar wel politiek gewenste taken).

Aangenomen motie bij Programmabegroting 2021-2024

De volgende motie van Leefbaar Zeewolde, VVD en BurgerBelang "Aanpassing OZB na verbetering rijksbijdrage" is unaniem aangenomen:
"Verzoekt het college

1. *Om bij vermeerdering van de rijksbijdrage voor Zeewolde of als er anderszins ruimte op de gemeentebegroting ontstaat, te onderzoeken of de OZB kan worden teruggebracht naar het niveau van voor de verhoging, of een deel daarvan.*
2. *De indexering van de OZB vanwege inflatiecorrectie van toepassing blijft."*

Doel van het heroriëntatietraject

Het doel is om de gemeenteraad bij de Programmabegroting 2022-2025 keuzes voor te leggen waarmee een lastenverzwaring voor burgers, ondernemers en bezoekers van de gemeente verminderd kan worden of op een andere wijze verdeeld kan worden. Blijken keuzes niet mogelijk dan blijft het dekkingsplan van kracht wat bij de Programmabegroting 2021-2024 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit houdt in een verdere verhoging van de OZB in 2022 en een verhoging van het tarief 2022 voor de toeristenbelasting naar het landelijke gemiddelde.

Gehele begroting wordt doorgelicht

Het heroriëntatietraject richt zich op de totale begroting, waarbij er binnen de begroting 2 belangrijke pijlers worden onderscheiden: de reguliere bedrijfsvoering en het Sociaal Domein. Het te bereiken doel is bij beiden vergelijkbaar, namelijk een vermindering van de lasten (of een hogere rijksbijdrage). Echter het te bereiken financiële effect is wezenlijk anders:

- De pijler bedrijfsvoering is door de besluiten van de raad bij de Programmabegroting 2021-2024 structureel sluitend.
- De financiële balans van de pijler Sociaal Domein is na de ingrepen bij de Programmabegroting 2021-2024 verbeterd, maar er resteert nog een financiële opgave. Dat wordt hieronder kort toegelicht.

Financiën Sociaal Domein: nader uitgediept

Het verwachte tekort op het Sociaal Domein is bij de Programmabegroting 2021-2024 ingeschat op jaarlijks € 1,5 miljoen. 50% van dit tekort (€ 750.000) is meegenomen in het dekkingsplan bij de Programmabegroting 2021-2024. Voor het overige, resterende tekort van € 750.000 per jaar wordt tijdens de transformatieperiode gebruik gemaakt van de reserve Transformatie Sociaal Domein. Om de periode te kunnen overbruggen heeft de gemeenteraad besloten om de bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein aan te vullen met een bedrag van € 3 miljoen. Conclusie van het bovenstaande is dat het jaarlijkse, verwachte tekort van € 750.000 wat gedurende 4 jaar uit de bestemmingsreserve wordt onttrokken, nog niet structureel gedekt wordt binnen de begroting. Onttrekkingen aan reserves zijn incidenteel van aard en structurele dekking is, mede vanwege provinciaal toezicht, een vereiste.
U bent al geïnformeerd dat Zeewolde geen gebruik kan maken van de zogenoemde visitatiecommissie Sociaal Domein, vanwege het feit dat de visitatiecommissie geen capaciteit op kortere termijn beschikbaar heeft. Ondertussen richten wij ons op andere, eigen gegevens en analyses om meer stuurmogelijkheden binnen het Sociaal Domein te creëren.

Sluitende begroting blijft randvoorwaarde bij het heroriëntatietraject

Gezien het belang dat recht wordt gedaan aan de motie van de gemeenteraad, maar daarnaast dat de begroting structureel sluitend blijft, is een compact heroriëntatietraject noodzakelijk. Besluitvorming vindt plaats bij de Programmabegroting 2022-2025. Niet alle besluiten zijn direct te implementeren. Mogelijk zal een financieel effect in latere begrotingsjaren zichtbaar worden.

Een belangrijke randvoorwaarde bij mogelijk te maken keuzes is dat de begroting van de gemeente structureel sluitend blijft.

Proces en planning

De gemeenteraad heeft het budgetrecht en is hiermee in de positie om (financiële) keuzes te maken. Het college adviseert en faciliteert de gemeenteraad om die keuzes te kunnen maken.

Inhoud Voorjaarsnota 2021

- In de Voorjaarsnota 2021 worden de gebruikelijke onderdelen opgenomen, zoals de kerngegevens, die van belang zijn om de begroting op te bouwen (woningaantallen, aantal inwoners en diverse percentages), een update van het Meerjareninvesteringsplan en een update van de Realisatieagenda 2018-2022.
- Bij de Voorjaarsnota 2021 wordt een update gegeven van de financiële positie op dat moment.
- Een uiteenzetting van welke kaders (uitgangspunten, criteria) die de gemeenteraad kan hanteren om tot onderwerpen voor een heroriëntatie te komen.
- De eerste contouren van de analyse wettelijke en niet-wettelijke taken.
- Raadsfracties kunnen bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 hun visie en wensen ten aanzien van het gemeentelijke takenpakket kenbaar maken. Deze uiteenzettingen worden meegenomen bij de afwegingen in de Programmabegroting 2022-2025.

Van Voorjaarsnota 2021 naar Programmabegroting 2022-2025

Tussen het vaststellen van de Voorjaarsnota 2021 in juni 2021 en de Programmabegroting 2022-2025 in november 2021 komt een aantal informatiestromen samen:

- Nadere verdieping van de analyse wettelijke en niet-wettelijke taken: welke keuze zijn hierin mogelijk? Waar het mogelijk is met een inschatting van het financiële effect.
- Recente informatie rondom budgetten en rijksbijdragen zoals die in de begroting verwerkt gaan worden.
- Een vertaling van de bovenstaande zaken in voorstellen tot aanpassing van de begroting.

De Voorjaarsnota 2021 is het voorbereidende document voor de Programmabegroting 2022-2025. Specifiek wordt van de gemeenteraad verwacht om bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 de kaders vast te stellen om tot een heroriëntatie te komen. Tevens wordt aan de gemeenteraad gevraagd richting te geven aan het heroriëntatietraject door het geven van een eigen visie op het gemeentelijk takenpakket.

Na het vaststellen van de Voorjaarsnota 2021 wordt een actieve bijdrage van de gemeenteraad gevraagd. Het college bereidt in de zomermaanden van 2021 voorstellen voor en stemt de inhoud daarvan graag af met een afvaardiging van de gemeenteraad. Deze overleggen vinden plaats in een informele setting, zonder politieke stellingname. De centrale vraag die beantwoord moet worden, is welke alternatieven voor lastenverlichting er mogelijk zijn. Wij stellen u voor om gebruik te maken van de al bestaande raadswerkgroep die de afgelopen 2 jaar als informeel klankbord betrokken was bij het sluitend maken van de begroting. Formele besluiten worden enkel genomen door de gemeenteraad bij de behandeling van de Programmabegroting 2022-2025.

Afsluitend

Samen met u zoeken wij graag naar mogelijkheden om de lasten van onze inwoners, bedrijven en bezoekers passend te houden bij het voorzieningenniveau, binnen het uitgangspunt dat onze financiën op orde blijven.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Zeewolde,

de secretaris,	de burgemeester,
K.C. Hamstra	G.J. Gorter